

Project Code: MRG4680099

(รหัสโครงการ) MRG4680099

Project Title: Political Economy of Thai Economic Reforms:

A Comparative Studies, 1950-1963 and 1997-2007

(ชื่อโครงการ) เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการปฏิรูปเศรษฐกิจของไทย:

การศึกษาเปรียบเทียบ พ.ศ. 2493-2506

Investigator: Apichat Satitniramai, Faculty of Economics, Thammasat University

(ชื่อนักวิจัย) อภิชาต สถิตนิรามัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Email Adress: apichat@econ.tu.ac.th

Project Period: 2546-2551

(ระยะเวลาโครงการ) 2546-2551

บทคัดย่อ (Abstract)

ข้อเสนอหลักของงานวิจัยเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็ง/ความอ่อนแอกองรัฐไทย ข้อ
ถกเถียงหลักคือ ลักษณะดังกล่าวของรัฐมีความสำคัญมากต่อการเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของ
เศรษฐศาสตร์การเมืองไทยในรอบ 60 ปีที่ผ่านมา แต่เป็นที่น่าเสียดายยิ่งที่ลักษณะของรัฐข้างต้น
มักจะถูกกล่าวถึงและไม่ให้ความสำคัญจากการไทยศึกษาในช่วงที่ผ่านมา งานวิจัยชิ้นนี้จึงเสนอว่า
ความเข้มแข็ง/ความอ่อนแอกองรัฐนั้นเป็นตัวแปรที่อธิบายความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการ
เมืองไทยได้ดี

การศึกษานี้มีความเห็นว่า ระดับความเข้มแข็งหรือระดับความอ่อนแอกองรัฐไทยนั้น
สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรความสำคัญของการปฏิรูปเศรษฐกิจในยุคแรก (2493-2506) ดำเนินด้วย
วิกฤติเศรษฐกิจครั้งร้ายแรงในปี 2540 และความไม่สงบของการปฏิรูปเศรษฐกิจในยุคหลัง
(2540-2550) กล่าวโดยสรุปคือ ความสำคัญในยุคแรกนั้นมากขึ้นในช่วงร้อยต่อร้อยห้ารัฐบาล ป. พิบูลสงครามและ
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในขณะที่ความอ่อนตัวลงของรัฐไทยในช่วง 2523-2540 นั้นเป็นสาเหตุ
สำคัญของการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ส่วนความไม่สงบของการปฏิรูปเศรษฐกิจในทศวรรษ
สุดท้ายเป็นเพราะการปฏิรูปตัวรัฐเองให้เข้มแข็งขึ้นนับแต่หลังเหตุการณ์พฤษภาเลือด 2535

เป็นต้นมานั้นไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้แล้ว งานนี้จะพยายามอธิบายด้วยว่า พลวัตของรัฐไทยในสามยุคข้างต้นนั้นเป็นผลของการเปลี่ยนแปลง / การแตกตัวของพลังทางสังคมกลุ่มต่างๆ และการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มพลังเหล่านี้อย่างไร

The main thesis of this study concerns the strength or weakness of the Thai state. It will argue that the degree of the state's weakness/strength is a very important variable to understand the political economy of Thailand, but unfortunately it is often ignored in scholarly Thai studies. This study offers an explanation of changes in Thai political economy by focusing mainly on this variable. The study shows that a low degree of state strength, or high level of state weakness, is capable of explaining the successful economic reform during 1950 – 1963, the genesis of the 1997 economic crisis, the poor performances of crisis resolution efforts, and the lack of success in creating a new mode of capital accumulation for the next round of growth during 1997-2007.

For the successful reform, the success is in itself a result of the state strengthening conducted during the period mainly by the Sarit's government and to the lesser extent by the Pibun's government. For the genesis, the weakening of technocratic macroeconomic agencies—the strongest section of the state which had been created or strengthened during the first reform — is a very important cause of the crisis. For the dismal crisis resolution and the unsuccessful creation of a new mode of accumulation is also a consequence of a failed state-strengthening reform that started after the May 1992 incident. In addition, this study will argue that dynamic of the state's strength/weakness is determined largely by the contestation and (re)composition of social forces which, in turn, have been created under the ever-changing Thai political economy.

Keywords: Weak/Strong/Development State, Thai State, Thai Political Economy, Economic Reform, Politics of Economic Policy